

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

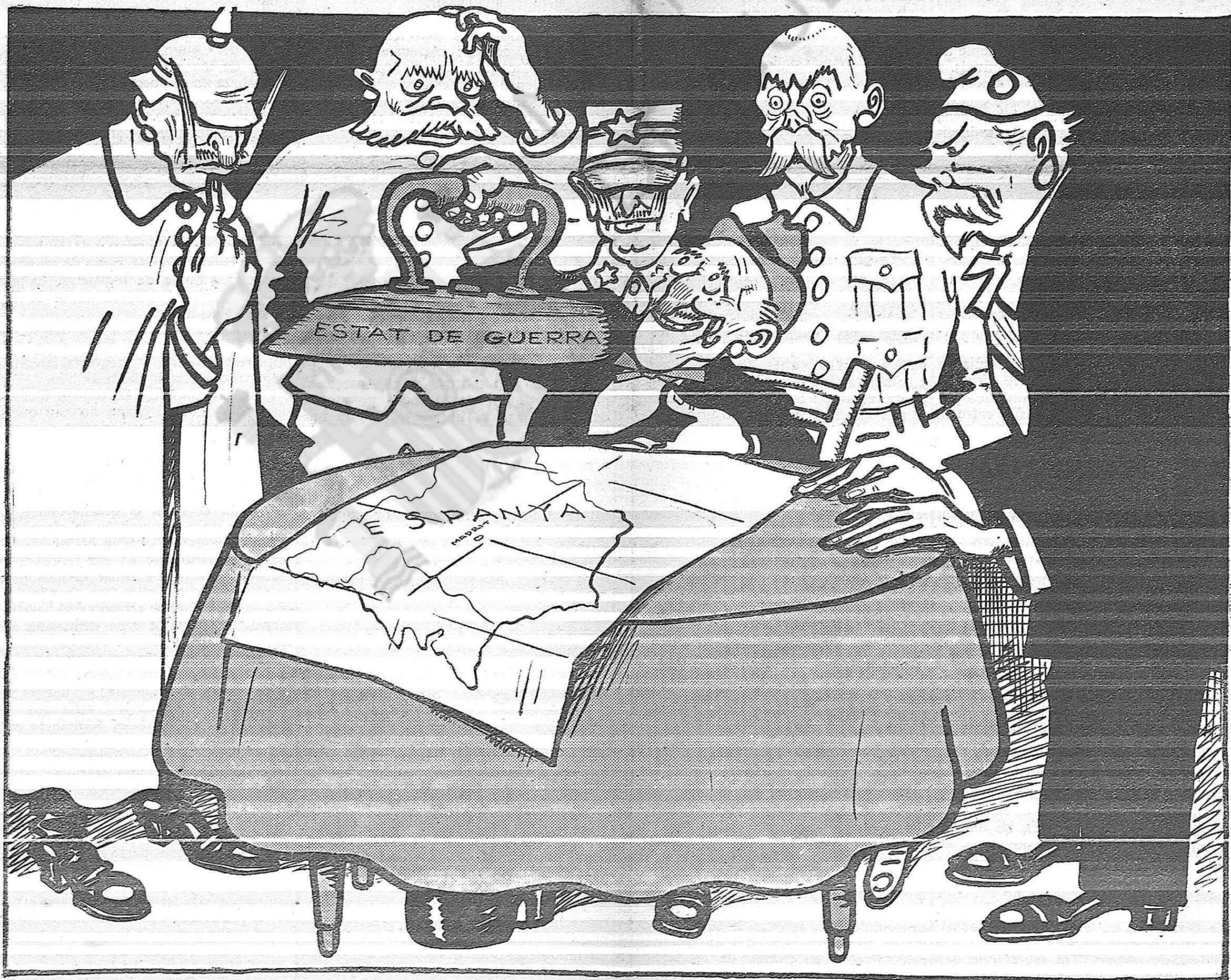
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

LA LLIÇÓ

—No sé que feu, parats!... Teniu, ja veieu si costa gaire, l'aixecar l'estat de guerra!

Aquest número ha passat per la censura

El ral dels carrilaires

La ponència de l'Institut de Reformes Socials, encarregada de dictaminar sobre el conflicte dels carrilaires, ha proposat l'augment d'un ral en el sòu dels obrers que guanyen menys de 1,500 pessetes anuals.

La proposta de la ponència representa un terme mig entre lo que demanaven els obrers i lo que oferien les Companyies. Mesquina és la millora. Però és probable que, així i tot, els carrilaires s'hi conformin. I és que els humils, els qui senten sovint les angústies de la misèria, són els més transigents i els més moderats.

Acceptaran l'arbitratge les Companyies? Després de lo que ha succeït amb la vaga de carrilaires, la negativa a concedir aqueix petit augment seria una crueltat. Els grossos senyors de les Companyies ferroviàries, els opulents consellers de sòus esplendits, no tenen dret a negar el ral d'augment als més modestos obrers al seu servei.

S'ha calculat que la millora costaria cada any a les Companyies unes 200,000 pessetes. Dins els seus pressupostos, la xifra és insignificant. Si cap orgull cruel ho impedeix, aviat serà un fet l'augment. Aqueix ral dels carrilaires és avui el símbol de la raó del proletariat.

Lo nacional i lo oficial

ET-AQUÍ una confusió corrent: lo nacional i lo oficial. A Espanya, l'Estat no s'és constituït com una forma de la matèria nació,

com un plasma de la consciència i de la voluntat nacionals. A l'inversa: El concepte de nació deriva de les nomenclatures oficials. I és que, de fet, persisteix l'absolutisme. Així com el poder legislatiu no produeix l'executiu, sinó que n'és producte, així s'anomena nacional precisament a les sumes artificialitats de la nostra política. Se passa de lo nacional, que vol dir, etimològicament, natural, a lo oficial, que és una forma d'artifici.

La més antiga d'aqueixes imposicions de naturalitat és la religió. El Sant Ofici (concepte ben oficial) ja tenia la missió d'imposar per la força un colorit nacional que la realitat hauria desmentit. Sacrificava la nació a l'ofici, a l'artifici.

Quan la nació, la veritable llevor nacional qui covava sota la tirania, va redreçar-se per fi, en els temps odiosos de Ferran VII, l'ortodoxia oficial no va tenir dubtes en cridar: *Muera la Nación!* La gran antinomia, la gran dualitat, entre lo nacional i lo oficial, és la lluita tràgica de la emancipació dels pobles; un aspecte més de la batalla entre la personalitat i el dogma.

Així s'ha dit, per exemple, festa nacional per festa oficial; himne nacional per himne oficial; la qualitat de nacional s'és dictada per decret, en comptes d'ésser lentament elaborada pel poble; i s'és arribat a l'extrem (com el decret Silvela) de declarar l'existència de l'unitat nacional indiscutible per una decisió del ministeri, com si les realitats poguessin alterar-se per ordre de les autoritats humanes!

La paraula *dialecte*, aplicada despectivament, és una manifestació de l'equivoc entre lo nacional i lo oficial. Si el castellà és la llengua oficial, és que les demés llengües espanyoles són *provincials*, provincials lèxiques, això és, dialectes. De la pròpia manera que la religió confón les decisions de concilis i papes en realitats externes i ultrahumanes, i pren per ciència l'albir o l'etzar de les opinions pontificals, també l'ignorància oficial se creu en el cas d'improvitzar les veritats, de crear el sol, com el creava el gall de Chantecler. L'Estat fa símbols, credos, com els bons Pares de Nicea. Hi ha una *sobrenaturalitat* en política, com hi és en religió. I sobre tot en religió oficial. Això de les atribucions i proclamacions de *nacional* és cosa de litúrgia, de culte, i no pot tenir acció sobre les consciències personals i lliures.

La tirania sols pot exercir-se per imposicions: una jurisprudència, una religió, una ideologia, un *idioma*. Tot seguit que una casta o una secta se proclamen model, patró, i volen ajustar a la pròpia mesura l'esperit i la vida dels altres, s'estableix una

tiranía; tiranía que a vegades recau sobre una província (*terra vençuda* en el sentit originari), i altres vegades sobre una casta (raça vençuda en son origen). Sempre es tracta de una desigualtat en la convivència; de l'exclusió d'un agrupament humà per un altre en la coparticipació de la *patria*. La tiranía no tendeix a constituir una sola nació amb plena igualtat de tots els ciutadans en la creació de l'Estat, sinó que aspira a senyalar amb rigor la diferència entre dugues nacions: la dominant i la dominada, la dictadora i la serventa.

En parlaré més detingudament.

GABRIEL ALOMAR

LA POLÍTICA DEL ZERO

Espanya hi ha dos partits dinàstics, usufructuadors del famós *torn*: el lliberal i el conservador. Ara governa l'un, ara governa l'altre. Les temporades de govern d'un mateix partit són curtes. Allò dels *quinquennis* d'en Maura, fou una de tantes heretgies del polític mallorquí. Si no es presenten circumstàncies anormals, un parell d'anys o tres és el terme prudencial de les dites temporades. Quan la temporada s'allarga massa, els que no estan en el poder empenyen. I les empenyes d'aquesta mena no convenen gaire al règim. L'ideal de la política del *torn* consisteix en que els dos partits es parteixin el temps de poder com a bons germans. Resultat d'això? Que els dos partits són en el fons un partit sol, dividit en dugues *seccions* per a les necessitats de la política de ficció constitucional.

Tenim, doncs, una secció lliberal i una secció conservadora de l'únic partit dinàstic. Encara que siguin branques del mateix arbre, podria admetre's una certa diferència entre elles. Si l'una secció es diu conservadora i l'altra lliberal, sembla lògic que l'una se decanti, poc o molt, a la política retardatària i l'altra a la política renovadora.

De fet, això no succeeix. Els noms de aqueixes seccions són pures etiquetes. No responen a cap contingut. Lliberals i conservadors espanyols tenen un principi comú: la inèrcia. No s'esforcen en anar envant ni en rera. Però com que, mentrestant, el món camina, els immòbils s'endarrereixen terriblement.

La cosa més curiosa en tot això és que, dins d'aqueixa igualtat negativa, els lliberals són els qui menys lliberals resulten en sos procediments de govern. El seu ideari és el mateix dels conservadors: un gran i desolat zero. Però quan tracten de fer respectar aqueix zero al país, són els lliberals els que menys escrúpols tenen en espatllar els principis i en vulnerar la Constitució de l'Estat,

que ha esdevingut vulgarment decorativa. En Pi i Margall ja feia observar que els lliberals són els més aficionats a les suspensions de garanties i a la declaració de l'estat de guerra, mides anomenades excepcionals, i que a Espanya són periòdicament usuals.

Encara, si darrera d'aquests procediments dictatorials hi hagués un pensament, un propòsit o un ideal, millor o pitjor, podríem explicar-nos fins a cert punt aquesta tendència antiliberal dels titulats lliberals. Mes no; no hi ha pas res. Hi ha el zero polític perfectament representat pel senyor comte de Romanones i fidelment simbolitzat per l'espai en blanc que deixa la censura damunt dels periòdics.

FULMEN

Dues polítiques

El primer acte públic, tancades les Corts, sospeses les garanties, l'han celebrat els regionalistes. Tenen un plet amb el Govern i volen guanyar-lo. Creuen que aquesta és l'hora, per imposicions del moment belicós, propícia per a les reivindicacions catalanes, i se preparen a crear i sumar forces, posant-se en contacte amb tots els nuclis regionalistes d'Espanya i preparant una campanya de proselitisme per tota Catalunya a la tardor.

Ens separen de la «Lliga» tots els nostres tradicionals idealismes, però fem justícia als seus homes, actius i perseverants, que'ns donen una lliçó d'eficàcia. Ni republicans ni carlins sostenen una rectilínea activitat, com els parlamentaris regionalistes, en el parlament i en la oposició periodística i d'acció pública.

I mentrestant, quina postració la dels parlamentaris republicans! En Lerroux segueix fent de ministre sense cartera; els altres s'han donat unes òrbites fixes, moltes vegades, en alguns d'ells, profitoses. Solament un diputat, en Marcellí Domingo, segueix fent de evangelista fervorós.

Es desconsolador, però presentim un domini de la «Lliga Regionalista» damunt de Barcelona i de Catalunya. Els nous pressupostos municipals treuran a molts centres radicals aquelles subvencions escolars, que eren en realitat l'únic ingrés seriós per al seu sosteniment. Aleshores, l'organització radical rebrà un cop mortal. I ja desapareixerà per a la «Lliga» tota por d'una possibilitat de victòria radical. El Bloc és encara una gestació. ¿Què restarà, doncs, davant de la «Lliga»?

Es el resultat, no de la virtualitat de dugues doctrines, sinó de dugues polítiques, la de la quietut profitosa i la de la mobilitat egoista. Catalunya estarà guiada per una minoria, i la majoria democràtica seguirà planyant-se, demanant un home el seu chor de granotes.

PARADOX

Sir Roger Casement

INGLATERRA no executarà a Casement. Ministros, capaces de llevar a un nioto de nuestro señor don Quijote al patíbulo, sólo se pueden encontrar en España, en la trágica tierra del noble hidalgo iluso.

Hay algo que repugna invenciblemente en esos asesinatos legales: su cobardía, su felicidad. Si cuando perpetró sir Roger su gallardo desaguizado, le hubiera de un tiro tendido la tropa en la calle, nosotros habríamos exclamado: «Descansa en paz, Casement». Pero, entregar a un verdu de innoble esa testa, condenar a perpetua infamia ese bello nombre de luchador, es imposible. Yo soy capaz de matarme con un requeté en una liza, en una pelaza. Pero, si

lo tengo aherrado, echarle una cuerda al cuello... ¡Ah! no, eso no lo hago yo.

Inglaterra no colgará del cuello a Casement, porque eso sería colgarse ella misma. Lo que más les cuesta vencer a los fuertes es el temor de que su perdón o su desprecio se tome por debilidad. Pero, ese temor Inglaterra lo ha vencido mil veces. Aunque Inglaterra temiera a los *sinn feiners*, temiera a Alemania, el miedo no anestesiaría su corazón ni cegaría su entendimiento hasta el extremo de hacer posible el confundir a un héroe con un malhechor, las locuras que se hacen por inefable amor y por blandura y sensibilidad de entrañas con las villanías que se hacen por precio. Los ojos británicos todavía ven la grandeza. Yo preferiría que se le fuera a pique la flota o que los alemanes le rompieran el frente a la Gran Bretaña, que no le pusiera ésta la mano en la garganta a Casement. Porque poco importa ganar batallas en el exterior, si perdemos las que se libran dentro de nosotros; poco importa ganar las batallas de la carne si se pierden las del espíritu.

**

Sir Roger Casement se ha hecho más célebre en un mes, que Liebknecht en tres y aun treinta años, y habiendo heredado este de su padre un apellido famoso. Es que Liebknecht ha hablado mucho y no ha hecho nada. Y con tanto hablar, no ha dicho una palabra de lo que tenía que decir.

Hoy todo el mundo conoce a sir Roger. Sus ojos de mirar concentrado y sintético. Su pelo espeso y tieso como sus ideas. Su frente estrecha y agresiva de fanático que no atiende especiosas razones. Su cara afilada, triste y adusta, bien de moreno del Mediodía, bien del Greco, bien noble y bien reveladora de un carácter shakespeariano.

Se ve en él a la legua al defensor de los negros del Congo, de los indios del Putumayo, de los irlandeses de Irlanda. ¡Ah! Esa cabeza no se puede cortar, no. Ese corazón no debe dejar de latir, porque es hermano del de Cristo. Lo necesitamos todos los pobres de la tierra para que nos abrigue con su protección.

**

La beocia de todo el mundo acusa a Casement de traición. Sir Roger había jurado la bandera de la libertad y de la humanidad, la bandera de la causa de un pueblo oprimido, y no la de Inglaterra. La patria del corazón de Casement no es la Gran Bretaña, sino Irlanda.

¿Acusáis de traición a la Isla desgraciada, ingleses? Estableced el *Home Rule*, dadle primero la libertad, y luego hablaremos, y luego os contestarán desde Dublin.

El esclavo no le debe al amo fidelidad, sino odio. Con el tirano no hay que ser leal. La astucia y la ocasión son las armas de los débiles contra los insuperablemente fuertes. ¿Cómo ha de vencer Irlanda a Inglaterra, si no es por la astucia o aprovechando un apuro del Imperio? ¿O es que ha de ser el señor el que ha de elegir el momento de la manumisión del ciervo?

Los ingleses no pueden hablar de felonías, si es cierto que en esa represión sin piedad han llegado a fusilar heridos. Irlanda es el Cristo que ellos han crucificado, la virgen que ellos han clavado a su flanco de hierro. Inglaterra le debe demasiado a Irlanda, le debe demasiada libertad, demasiadas reparaciones, para que venga a pedirle cuentas y a someterla a juicio.

A la prensa statuquista, a nuestros filisteos les parecería sir Roger Casement un dios, si hubiera triunfado, si hubiera ganado la partida. Pues a nosotros nos lo parece porque ha perdido. Sir Roger, sir Roger, si en nuestra Rambla mora crecieran árboles vivos y humanos de tu madera.

**

No se ha de considerar a Casement como una verruga que hay que extirpar del cuerpo de la Gran Bretaña. Delante del audaz insurgente irlandés hay que quitarse el sombrero y la cabeza y todo. Si Inglaterra quiere mi cuello por el de él, yo se lo doy.

Però, no. La gran nación del Oeste no cometerà ese crimen. La Inglaterra poderosa y plural no aplastarà a la Irlanda huèrfana y singular.

En todas partes se oye el mismo grito. Basta de derramar sangre generosa. El mundo está muy escaso de ella para dilapidarla. Basta de derrochar sangre de esta. Sobre con la de Conolly y con la de los demás patriotas fusilados. Y aún es de temer que el pueblo oprimido la coja, la tire como Villemongis Bricmant al cielo y le grite indignado al gran Dios: «He ahí sangre inocente: tú la vengarás».

ANGEL SAMBLANCAT

LA SOLUCIÓ

ANEM a donar-la del jeroglífic a que va quedar convertit el nostre article de la setmana passada.

Sinó que, ja veuràn lo que va passar. Nosaltres posem un cuidado exquisit en no dir res més enllà de lo que podem dir. No volem que'ns renyin i, ademés, donat l'estat precari de l'Hisenda Nacional, ens sab greu ocasionar noves cargues amb el malgasto de llapiç roig.

Doncs, per això, nosaltres explicavem allò d'aquella excel·lent amiga que mai volia perdre i quan li anaven mal dades deia: —No vall...

Però, nosaltres, no era pas allò sol lo que volíem dir. Allò era només com a terme de una comparança que volíem fer. Ja'ns explicarem.

Lo d'aquella noia ens va venir a la memoria veient que, en el *tuti* de la política, als espanyols ens han donat un bon joc: dret de reunió, llibertat d'associar-nos, facultat de dir i escriure lo que'ns sembli, i fins facilitat per a cantar les quaranta.

Però quan estem més contents veient que tenim tan bones cartes i ens disposem a jugar, ve el Govern i diu:

—Alto! No vall!

I sospent les garanties constitucionals ens esbarria les cartes i ens deixa amb un pam de nas.

I això que'ns passa a tots, li passa encara més especialment a segons qui.

A un obrer li sembla que no's guanya prou bé la vida i pregunta al Govern:

—¿Què'm puc associar?

—Vaia!

—¿Què puc fer vagues?

—I doncs! Tu fes això, allò i lo de més enllà i plega quan vulguis.

I l'obrer, bon noi, fa això, allò i lo de més enllà, i plega.

Però el Govern torna a la cançó de sempre: —No val, no vall! I penjant una medalla al obrer, l'obliga a tornar al treball amb les condicions que a l'amo li dóna ia gana.

I heu's-aquí el perquè aquestes consideracions ens recordaren allò d'aquella noia que ens varen deixar explicar com a premissa, però al treure'n les conseqüències ens varen repetir:

—No val, no vall!

JEPH DE JESPU

Per al balanç

OT ve un dia que s'acaba. Vindrà també, doncs, el dia en que s'acabarà aquest actual estat de coses i serà hora de fer el balanç de lo que cada hu hagi fet.

¿Creu el comte de Romanones que arribat aquell dia, el balanç li serà favorable?

¿Creu que és possible i lògic i de bon govern, tancar precisament les Corts i després apel·lar a certes mides excusant-se en que ies *Cortis esian lancaues?*

¿Creu que'l seu maquiavelisme de pacoti filla pot ésser una satisfacció el dia del balanç?

¿Creu el comte de Romanones que, per a la definitiva consolidació social i per al restabliment sòlid de la justícia, la llei de vagues és una llei definitiva?

¿Que és possible, com ha succeït ara i com ha aprofitat ell, que's dongui als obrers un dret a la vaga, completament fictici?

¿Que pot servir en el governament del Estat, per a excusa i justificació la raó de «més feren els altres», de la que tan content sembla el ministre de la Governació?

¿Que, que, que?...

No acabariem d'anar enumerant partides per a aquest balanç futur.

Anem a dir que pot-ser seria tasca vana. Perquè el molt il·lustre senyor comte de Romanones, rient sota el nas, deu tenir acordat, en l'interior de sa consciència de governant, no passar mai aquest balanç.

Per a la seva tranquil·litat ja fa bé, ja.

Perquè, per molt bon tenedor de llibres que sia, aquesta vegada saldaria amb déficit.

¡I és una cosa que no té per costum en els seus negocis, pobret!

MARCEL

SONATA XXX

ARA no's pot parlar de la guerra, el ministre de la Governació i els esclaus de dit senyor que exerceixen de censors s'han posat al trau aquells botonets tan bufons que porten un lleteret dient: *No me hable usted de la guerra!*

usted té d'obeir si no vol que li clavin cop de canya com si fos un noi que anés a doctrina i no sabés la pecadora o dintre el temple fes brometa amb els companys. Paciencia, i mireu que se'n necessita per aguantar la xafogor que fa aquests dies. Als banys de mar no pot anar-s'hi perquè són tants els que's suquen, que no sembla sinó que tota la platja estigui ocupada per un pop gegantesc, el tentàculs del qual ara t'agafen una cama, ara te donen com una xurriacada i després plantofades per aquí, plantofades per allí. Decididament no hi caben.

I dels de pila no'n parlem. L'altre dia vaig anar an aquells modestets del carrer de Santa Margarida i me feren esperar tant, que al tocar-me el torn ja tenia ensinistrada aquella cacatua que hi ha i que és una au de sorpresa. Sembla blanca i és groga. No és broma, no. Es blanca, blanca, blanca, li aixequés una miqueta les plomes i te trobes amb que és més groga que un canari.

El Diluvio me dóna cada disgust amb la qüestió de les subsistències que no'l puc pair, veiam sinó podrem menjar ni pair? Doncs sí, un dia és el pa, l'altre el vi, segueixen la vedella, el bacallà, tot, i per si faltava alguna cosa ara ens surt amb el llard. És terrible! Si no hi ha llard no hi haurà llardons. Quin dijous gras més magre que passarem sense poguer menjar coca.

I mireu lo que són les coses, tan content que estava jo amb aquelles regadores automòbils i aquelles escombradores automòbils i els carros tancats i aquella cistella amb rodes per a recollir els papers de la Rambla.

Res, ara resulta que content i enganyat, totes aquestes aventatges eren sols per els que'ns permetem el luxe de viure al districte IV.

La vaga dels teixidors cada dia s'arregla més, no hi ha com els bàndols per arreglar certes coses, ni com els Curro-Melojas per arreglar qüestions.

I no'm feu parlar més ni dir més poques soltes, que de totes les parts del còs la llengua és la que no'm sua, al revés que com més treballa més s'asseca.

Remullem-la; a fer beguda, senyors.

MORITZ III

DOS ANYS!...

¿Què iai? Dos anys ja avui que va «estrenar-se» aquesta guerra estúpida amb que els déus han volgut obsequiar a la vella Europa.

Dos anyets; sí, senyors. Com vola el temps!... I quina planxa, el món!... Al esbombar-se la notícia fatal ¿no recordeu lo que deia la gent? «Aquesta guerra no serà gaire llarga. Tot lo més, durarà quatre mesos; sis, el màxim.»

Vintiquatre en fa ja que la ballem i està avui més encesa i més terrible que en aquells jorns de Chantilly i de Reims,

en que tot pareixia derrubar-se, arrastrat per les furies de l'infern. No havia de durar. I, no obstant, dura. Per què dura?... Escolteu-me. Ara ho sabreu.

En aquesta gran guerra, com en totes les tragèdies que açoten l'univers, hi ha dos classes d'actors; els que carreguen amb tots els perjudicis, i els desperts que's queden les ganancies, sense exposar la pell.

La guerra ha ocasionat moltes ruïnes, ha segat moltes vides, ha desfet el benestar de mils i mils de pobles, però entre tants desastres, també és cert que ha creat grans fortunes; que a palades ha dut a certes caixes els diners i que en el riu revolt del cataclisme, mentre uns ploren llàgrimes de fel, altres riuen, i pesquen i s'engreixen i troben que aquest món marxa molt bé.

Vosaltres sols veieu els cementiris, els pobles arrasats, els tristos erms que va deixant la guerra per tot allí on ella posa el peu; però ¡si sapiguéssiu els miracles que en el comerç ha fet i les noves legions de mil·lionaris que han surgit de no res, mercès a sa influencia poderosa!...

¡Si poguéssiu comptà els sacs que, ben plens de lliures i de marcs, quietes, descansen en els amagatalls dels magatzems dels grans proveïdors d'armes i bombes, i sabates, i panyo i fasolets!...

¿Com voleu que la guerra, així, no duri? En uns jorns com els nostres; en un temps en que no's pensa més que en enriqueir-se, ¿com voleu que's malmeti un instrument tan preciós com la guerra, que en mitja hora permet guanyà una resma de bitllets?...

La guerra serà llarga. La cobdicia així ho vol, i contra ella no's pot res. En va els esperits nobles s'escarrassen volent convence al món de que és ja temps de posar fi a una lluita que a tots ens envileix...

Es inútil!... S'hi guanyen massa quartos, ho sab ja molta gent i així, per més que'l quadro sigui horrible, la disputa segueix i encara que alguns diuen: Prou, prou guerra!, els altres van cridant: No! Més, més, més!...

C. GUMA

En la mort de Cesare Battisti

AQUEST home, Cesare Battisti acaba de morir penjat a l'Austria... Era fill del Trentí, d'aquesta alpina comarca italiana que forma part de l'Imperi austriac. Pertanyia al partit socialista, i amb aquest caràcter fou elegit diputat al Parlament de Viena pels obrers trentins.

Al mateix temps que socialista, Battisti era nacionalista. La realitat de la política austriaca, li havia fet veure la raó profunda de les reivindicacions nacionals. I tan bon punt la guerra europea va esclatar, Battisti va anar-s'en cap Italia i va fer-se soldat dels exercits italians. Els qui aquí volen establir la incompatibilitat entre el socialisme i el nacionalisme, ¿què diràn davant del sacrifici i de la tràgica mort del diputat socialista italià de Trento?

Ell mateix ens havia explicat temps enrera, amb una noble sinceritat, el procés de les seues idees nacionalistes. De cop, era socialista i res més, socialista *pur*. Al seu entendre, la qüestió econòmica era la qüestió central, sinó la única, al costat de la qual totes les altres resultaven secundaries.

El partit del socialista austriac sostenia aquest criteri exclusivament obrerista. Demanava millores socials. No es preocupava dels problemes nacionals. Reformes de justícia obrera, era lo que volia. No parlava de reformes de justícia nacional, perquè no reconeixia aquesta justícia, i el nacionalisme li apareixia com un moviment buit, quan no pertorbador.

Però Battisti, que si no era un intel·lectual de gran cultura, era un fill del poble ple de seny i d'honestedat, va adonar-se d'un fet: i és que el govern de Viena coinci-

día amb la tesi del socialisme antinacionalista i veia amb marcat plaer les seves tendències. En Battisti va comprendre clarament que l'actitud d'indiferència (que de vegades esdevenia hostilitat) respecte a les reivindicacions nacionalistes, lluny d'ésser una actitud conservadora i gubernamental. En el fons el govern austriac feia servir les reformes obreres com a arma contra el dret de les nacionalitats.

La claror va fer-se dins l'ànima de Battisti. Tot mantenint integralment el seu socialisme, va esdevenir nacionalista, irredentista. I tan cordialment va adoptar el nou ideal, que per ell va oferir la seva sang en la guerra i per ell ha mort penjat. Lluitava en les files italianes i fou agafat presoner. Alta traïció, segons els codis oficials... Consell de guerra... La força...

Més, tot anant a la mort, Cesare Battisti devia tenir el mateix pensament aconsolador que la cançó popular catalana posa en boca del nostre Bach de Roda:

No em maten per ser traïdor ni tampoc per ser cap lladre...

No: no l'han mort per traïció, ni alta ni baixa. L'han mort per sa fidelitat. Per sa fidelitat generosa al seu ideal.

FULMEN

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 21 AL 28 DE JULIOL DE 1916

Per terra

Al front occidental ha seguit la ofensiva al·liada a la regió del Somme, sobre tot en el sector anglès. El poble de Pozières ha caigut en poder de les tropes australians. Des del primer de mes, els anglo-francesos han fet 27,000 presoners i han pres uns 120 canons.

Al front oriental, nous i importants èxits dels russos, que han fet recular una pila de quilòmetres als austro-alemanys en el sector del sud-oest de Lutsk. Els presoners van caient en poder dels russos a dotzenes de milers.

Al front italià, petits avenços dels italians. A la Armènia, grans victòries russes. Els soldats del gran duc Nicolau s'han apoderat de Erzindjian, ciutat importantíssima. Tota la Armènia està ara en son poder.

Per mar

Hi ha hagut al mar del Nord dugues escaramuces entre esquadretes angleses i alemanyes, sense resultats.

Els austriacs s'alaben d'haver enfonsat dos submarins al mar Adriàtic, però per ara no hi ha cap confirmació de la banda dels aliats.

Per aire

Els bombardeigs aeris d'estacions i punts militars per les esquadretes d'avions francesos, han estat nombrosíssims en els darrers dies.

L'aviador francès Marchal ha volat per damunt de Berlín, i ha escampat mil·lions de manifestos als alemanys. Quan ja es trobava a pocs quilòmetres de la línia russa, una averia del aparell va obligar-lo a pendre terra i caigué presoner dels alemanys.

EN una conferència donada a l'Exposició Anglada, a Madrid, en Val·le-Inclán digué que la llengua catalana era molt hermosa perquè està plena del sentit del mar.

Molt bé, molt bonic! Però no'ns entusiasmem massa. Aquest mateix Val·le-Inclán, carlí que obté càtedres del Govern sense oposicions és el mateix que en *El yermo de las almas* parlant d'una reixa ha dit que era d'un gust «primitivo, bárbaro y catalán».

Apropòsit d'una suposada combinació de governadors, el nostre ha dit que no pensava anar-se'n.

Està bé, home. Qui l'empeny, que tant rodola?

Els més coneguts reformistes de Barcelona (tres o quatre, diguem tot el partit) han rebut una carta d'en Melquiades Alvarez en la que els

La vaga del President

— Tan mateix és molt més agradable sentir el cant de les cigales, que la cançó dels diputats.

hi diu que pensa fundar a Madrid un diari orgue del partit i acaba demanant-los que suscriuin accions de 25 pessetes o de 500...
Vaia una tàctica política la d'en Melquiades!
Té pocs correligionaris i encara els vol escamar.

Llegim en els diaris: El ministre de la Governació ha passat el dia al camp.
¡Naturalment, com que «la paz reina en Varsovia»!

La gent se queixa de que les coses importants que té de resoldre l'Ajuntament no s'acabin de resoldre mai.

La Casa de Correus, les aigües, la higiene, la reforma, etc.
Però, senyors ¿vostès creuen que els regidors no tenen res més que pensar?
Tot s'anirà fent. La qüestió és orientarse.

El Govern està empenyat altra volta en obligar-nos a una estricta neutralitat.
Bò està, segons ell, que donguem notícies de

la guerra, però no vol cap mena de comentaris que puguin favorir o perjudicar als beligerants.
Per ara això.

Després ja'ns privaran de lo demás. I ens col·locaran un lleteret al front que digui «Se prohibe pensar», i un altre al pit «Se prohibe sentir».

I no'ns en posaran cap a la boca que digui «Se prohibe comer», perquè, per culpa del Govern, al ventrell ja fa temps que no'ns hi entra res.

Ha sigut nomenat fill adoptiu de Berga don Manuel Farguich.

Ara ja tenen, doncs, a Berga, dues coses per a ensenyar als forasters:
La *Patum* i el fill, o sia el diputat del districte.

D'aquí pocs dies sortirà a Barcelona un nou periòdic diari republicà amb el títol de *La Autonomia*.

El dirigirà el valent diputat a Cortis, autor del històric crit: ¡«Esto es una cobardía!» don Marcellí Domingo.

Benvingut sia a la palestra aqueix confrare, que bona falta hi feia.

En Francisquet Cambó surt avui cap a Suiça.

A pendre aigües?

No les necessita.

A rebre bons aires?

No li fan falta.

A pendre llet?

Llet es lo que li sobra.

En Cambó, senzillament, sab que Suiça és terra de vaques. Hi va, doncs, per les vaques, o, millor dit pels vedells.

Sembla cosa resolta definitivament la fundació a Barcelona d'un partit, nou amb diari, casal i bandera, que's titularà «liberal autonomista català».

Se diu que el cap-devanter a Catalunya serà un senador molt conegut.

Serà en Junoy?

Encara!

Però, ... ¿quina en fóra, Déu de Déu que si- gués el senyor Benet i Colom?

Una revista madrilenya publicà una informació respecte al art pictòric de don Antoni Maura.

Val a confessar que les quatre aquareles que reproduïa eren una monada. Es lo que diuen a casa seva: —Mentres fa això, no fa mal a ningú.

S'ha inaugurat un Círcol Conservador a la barriada de Gracia.

El tal Círcol està domiciliat al carrer de Salmerón.

I és lo que deia un gracienc republicà:

—Una de dues: O hi sobra en Salmerón o hi sobren els conservadors.

El regidor republicà senyor Balanyà va assistir a la processó del Corpus de Sans.

Això és una mica poca-solta, però, vaja *cada cual hace de su capa un sayo*, benaventurats els que no hi lluquen i Deu-nos-en guard d'un ja està fet.

Lo extraordinari és que tots els republicans del «Centre Republicà» de Sans hagin aprovat la conducta del ensuma-sotanes senyor Balanyà.

Per això l'únic disident, senyor Batalla, ha dimitit... i ha fet bé.

Ara's diu que per a fer la guitza an aquest, l'any que've tots els socis del «Centre Republicà» aniran a la processó.

Endavant les atxes!

Arcadia barcelonina

Segons ens diuen amb caràcter semi-oficial els diaris, «havent tornat Barcelona a la seva normalitat, es treballa amb gran entusiasme en moltes barriades per a preparar grans festes de carrer.»

Molt bé. Així demostrarem als ulls dels estrangers, no sols la normal tranquil·litat, sinó la neutralitat més estricta.

I els estrangers diràn, al veure'ns preparant les *sortiges*:

—Mireu si se sent esclau aqueix poble, que ell mateix se fabrica la *cadenet*.

La Junta permanent de la «Unió Catalanista» presenta un missatge, proposant la dissolució de aqueixa vella entitat.

Serà una veritable llàstima!

Però no hi ha por.

Els venerables unionistes, com sempre, a l'hora de votar, votaran en blanc.

Corren veus de que en Lerroix farà molt aviat, unes sensacionals declaracions sobre l'actitud dels nacionalistes.

Si aquests nacionalistes són els d'en Pere, ja la sabem la llur actitut: rígida, freda, inerta, muda...

L'actitut d'un cadavre.

Enguany la festa de Sant Jaume ha passat quasi desapercibuda pels jaumins.

Una missa, quatre versos al néf de les hongareses, unes quantes sardanes, heu's-aquí tot el programa:

No hi ha dubte que la diada de Sant Jaume varen celebrar-la més intensament els del any 35 i els del 909.

Tan mateix sembla que el gran *Llapissera* ha tingut, a Madrid, un èxit fenomenal.

El públic, la premsa, tot-hom ho diu:

—Este Llapissera ha eclipsado a Romanones.

Els compaginadors de *La Tribuna* són més còmics que en Llapissera.

Llegeixin aquest fragment de la del dilluns:

«Telegramas recibidos y detenidos por no encontrar a sus destinatarios.

De Huelva, Concepción Castillado, Plaza Progreso, 5, 3.º Madrid, Luis Pozo, Nueva San Francisco, 2 (ausente) ; Badalo.

En junto tomaron 29 varas por 17 porrazos y dejaron nueve caballos para el arrastre.»

Ara diguin si això no és pendre el pèl al llegidor

En un grupu de intellectuals se discutien els mèrits del filòsof Haller

Voltaire, que escoltà alguna de les crítiques. va interrompre:

—Haller és un gran home; un gran savi, un gran poeta, un gran filòsof.

—Doncs, mireu, —li varen dir—Eil vos jutjo a vós molt desconsiderament. Diu que sóu un ximple.

En Voltaire respongué naturalment:

—Bé, ... pot-ser ens equivoquem tots dos!

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux y C.ª